

**Силабус
вибіркового освітнього компоненту ВК**

Назва дисципліни:	Основи оподаткування
Рівень вищої освіти:	початковий (короткий цикл)
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=3811
Обсяг освітнього компоненту	4 кредити (120 годин)
Форма підсумкового контролю	залік
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра обліку і оподаткування
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Маліков Володимир Васильович, д.держ.упр., професор
Контактний телефон:	(057) 738-77-98
E-mail:	ie_khnahu@ukr.net

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою є формування системи теоретичних знань і практичних навичок з теорії податків та оподаткування, податкової системи і податкової політики, податкового адміністрування й організації роботи фіскальних органів, а також порядку обчислення, декларування і погашення податкових зобов'язань юридичними і фізичними особами з основних бюджетоутворюючих податків.

Предмет: теоретичні і практичні аспекти податків, оподаткування, податкової системи, податкової політики й адміністрування податків.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- засвоєння теоретичних основ учення про податки, термінології оподаткування;
- вивчення елементів і класифікації податків;
- вивчення устрою податкової системи країни;
- вивчення організаційно-адміністративних засад діяльності державних фіскальних органів;
- вивчення теоретично-методологічних засад формування податкової політики;
- вивчення порядку обчислення, декларування і погашення податкових зобов'язань юридичними і фізичними особами з основних бюджетоутворюючих податків.

Передумови для вивчення освітнього компоненту:

вивченню цієї дисципліни передують такі: «Економічна теорія», «Макроекономіка», «Економіка підприємства».

Компетентності, яких набуває здобувач:

Загальні компетентності:

- Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності:

Здатність застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання.

Розуміння та здатність до критичного осмислення концептуальних основ економічної теорії, які стосуються системи оподаткування й узагальнюють засади і закономірності функціонування і розвитку податкової системи.

Здатність використовувати базові знання і практичні навички у сфері оподаткування.

Здатність застосовувати основні положення податкового законодавства та володіння практичними навичками щодо методики розрахунків основних податків.

Результати навчання:

Упевнено користуватися поняттями і нормами податкового законодавства стосовно справляння й адміністрування всіх податків і зборів, а також неподаткових платежів.

Володіти інформаційно-аналітичними технологіями стосовно всіх етапів податкового процесу.

Уміти застосовувати всі прийоми роботи з усіма податками і зборами, передбаченими для справляння чинним законодавством.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	ЛК «Історія оподаткування»	2	0,25
	ПР «Еволюція податків»	2	-
	СР «Етапи становлення податкової системи України»	8	12
2	ЛК «Теорії податків»	4	0,25
	ПР «Податки в економічній теорії: дослідження з питань оподаткування»	2	-
	СР «Концепції перекладання податків»	8	12
3	ЛК «Оподаткування: термінологія, сутність і методологія»	4	0,25
	ПР «Економічний зміст і принципи оподаткування»	1	0,25
	СР «Напрями розвитку податкової бази»	9	8
4	ЛК «Податок: сутність, ознаки і функції»	4	0,25
	ПР «Економічний зміст, характерні риси і функції податків»	1	0,25
	СР «Податки як елемент перерозподілу валового національного продукту»	9	12
5	ЛК «Елементи податку як економічної категорії»	2	0,5
	ПР «Елементи податку»	1	0,25
	СР «Класифікація податкових ставок та проблема їх оптимізації»	9	12
6	ЛК «Класифікація податків»	4	0,5
	ПР «Види податків і зборів»	2	0,25
	СР «Особливості та порівняльна характеристика прямих і непрямих податків»	9	11
7	ЛК «Теоретичні основи побудови податкових систем»	4	0,5
	ПР «Організація і структура податкової системи»	2	0,25
	СР «Структура податкової системи України»	9	11

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
8	ЛК «Податкова політика держави»	4	0,5
	ПР «Податкова політика в системі державного регулювання економіки»	2	0,25
	СР «Податкова політика України: переваги і недоліки та напрями вдосконалення»	9	11
9	ЛК «Податковий механізм»	2	0,5
	ПР «Елементи податкового механізму»	2	0,25
	СР «Державна фіскальна служба України»	9	11
10	ЛК «Усунення подвійного оподаткування»	2	0,5
	ПР «Подвійне оподаткування»	1	0,25
	СР «Оподаткування у спеціальних (вільних) економічних зонах»	9	11
Разом	ЛК	32	4
	ПР (ЛР, СЗ)	16	2
	СР	72	114

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (за наявності): не передбачене.

Методи навчання:

- словесний метод (лекція, співбесіда, дискусія, тощо);
- практичний метод (практичні заняття, лабораторні заняття, курсові роботи, графічні роботи тощо);
- наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною і нормативною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату тощо);
- відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (розв'язання програмних завдань).

Система оцінювання та вимоги:

Методи та форми оцінювання

- усний контроль (опитування);
- письмовий контроль;
- тестовий контроль;
- практична перевірка;
- метод самоконтролю;
- залік;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- виконання та захист практичних/лабораторних робіт;
- стандартизовані тести.

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою чотирибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальною шкалу. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

1.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

1.3 Лабораторні заняття оцінюються якістю виконання звітів про виконання лабораторних робіт.

1.4 Семінарські заняття оцінюються якістю виконання індивідуального завдання/реферату.

2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті (лабораторному чи семінарському) за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2») і заносяться у журнал обліку академічної успішності.

– «відмінно»: здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре»: здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно»: здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

– «незадовільно»: здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

3 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{поточ} = \frac{K1 + K2 + \dots + Kn}{n},$$

де $K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

$K1, K2, \dots, Kn$ – оцінка успішності n -го заходу поточного контролю;

n – кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (таблиця 1).

Підсумкове оцінювання

1 Здобувач вищої освіти отримує залік на останньому занятті з дисципліни за результатами поточного оцінювання. Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 100-бальною шкалою, відповідно до таблиці перерахунку (таблиця 1).

Здобувачі вищої освіти, які мають середню поточну оцінку з дисципліни нижче ніж «3» (60 балів), на останньому занятті можуть підвищити свій поточний бал шляхом складання тестів з дисципліни.

Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100- бальна шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99 повторне складання від 35 до 59	
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

Оцінювання знань здобувачів шляхом тестування здійснюється за шкалою:

- «Відмінно»: не менше 90 % правильних відповідей;
- «Дуже добре»: від 82 % до 89 % правильних відповідей;
- «Добре»: від 74 % до 81 % правильних відповідей;
- «Задовільно»: від 67 % до 73% правильних відповідей;
- «Задовільно достатньо»: від 60 % до 66 % правильних відповідей;
- «Незадовільно»: менше 60 % правильних відповідей.

2 Умовою отримання заліку є:

- відпрацювання всіх пропущених занять;
- середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3» (60 балів).

3 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

3.1 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність (для дисциплін, підсумковою формою контролю для яких є залік), або до підсумкової оцінки з дисципліни, підсумковою формою контролю для якої є екзамен.

3.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

- призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;
- призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;
- участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів;
- участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;
- участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів
- участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;
- виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

3.3 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

4 Результат навчання оцінюється:

- за 100-бальною шкалою (для диференційованого заліку) згідно з таблицею 2.
- Підсумкова оцінка разом з додатковими балами не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 2 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80–89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	Задовільно		D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60–66		E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.	

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
35–59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0–34			F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_0-02.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література:

1. Базова література

- 1.1. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
- 1.2. Варналій З. С., Романюк М. В. Податкова система : підручник. Київ : Знання України, 2019. 567 с.
- 1.3. Замасло О. Т. Податкова система України: теорія, методологія, практика : монографія. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 419 с.
- 1.4. Карпенко В. В., Колодяжна Т. В. Податкова система : навч. посіб. Харків : Лідер, 2018. 273 с.
- 1.5. Податки в Україні: від теорії до практики : навч. курс, 4-е вид. (укр. версія) / О. О. Воронська. Дніпро : Акцент ПП, 2021. 464 с.
- 1.6. Податкова система : навч. посіб. / В. І. Аранчій та ін. Полтава : Укрпромторгсервіс, 2018. 361 с.
- 1.7. Податкова система : навч. посіб. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. Київ : ЦУЛ, 2020. 416 с.
- 1.8. Податкова система: навч. посіб. / за ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Діса плюс, 2019. 402 с.
- 1.9. Податкова система : навч. посіб. / С. В. Косторной та ін. ; за ред. С. В. Косторного. Мелітополь : ТДАТУ, 2018. 196 с.
- 1.10. Юрчишена Л. В. Податкова система : навч.-метод. посіб. Вінниця : Твори, 2018. 293 с.

2. Допоміжна література

- 2.1. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
- 2.2. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
- 2.3. Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
- 2.4. Болдовська К.П., Костенко Ю.О., Хорошилова І.О. Теоретичні аспекти податку на прибуток підприємств як облікової категорії. *Економіка та суспільство*. 2021. № 33. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/882/845>
- 2.5. Гетманцев Д. О., Коваль Ю. А., Нечай М. В. Адміністрування податкових платежів: проблеми теорії та практики : наук.-практ. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2017. 775 с.
- 2.6. Непран А. В., Тимченко І. Є., Левчук О. М. Податкова система : практикум. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2019. 255 с.
- 2.7. Нікітішин А. О. Податкова політика в умовах економічних перетворень : монографія. Київ : Київ. нац. екон.-торг. ун-т, 2019. 479 с.
- 2.8. Податки. Оподаткування. Податкове планування. Термінологічний словник : навч. посіб. / А. Г. Загородній та ін. Львів : ЗУКЦ, 2017. 511 с.
- 2.9. Система адміністрування податків в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку : монографія / М. І. Крупка та ін. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 446 с.
- 2.10. Чайка В. В. Податкова політика України: теоретико-правовий аспект : монографія. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2017. 347 с.

Додаткові джерела:

1. Основи оподаткування : матер. для дист. навч. / К. П. Болдовська. URL: <https://dl2022.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=1215/>

2. Бухгалтер 911 : портал для бухгалтера. Все про бухгалтерський облік, оподаткування і звітність : веб-сайт. URL: <http://buhgalter911.com/>

3. Все про бухгалтерський облік. Всеукраїнська професійна газета : веб-сайт. URL: <http://vobu.ua/>

4. Платформа Ліга: Закон : веб-сайт. URL: <http://www.ligazakon.ua/>

5. Офіційний веб-портал Верховної ради України : веб-сайт. URL: <http://rada.gov.ua/>

6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського : веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

7. Податки та бухгалтерський облік. Інформаційно-аналітичний журнал : веб-сайт. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/>

Розробник (розробники)
силабусу навчальної дисципліни

Володимир МАЛІКОВ

Завідувач кафедри

Тетяна КОВАЛЬОВА